

FƏNN SİLLABUSU

İxtisas: 050310 - Muzey, arxiv işi, abidələrin qorunması

Fakültə: Tarix-coğrafiya və incəsənət

Kafedra: Tarix və onun tədrisi metodikası

I Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: S/f (Muzey ekskursiyalarının təşkili) İşçi proqram Lənkəran Dövlət Universiteti Tarix və onun tədrisi metodikası kafedrasının 12.09.2025-ci il tarixli iclasında təsdiq edilmişdir. (Protokol № 1)

Kodu: İPFS-B09

Tədris ili: II (2025-2026) Semestr: III

Tədris yükü cəmi: Cəmi 210 saat: Auditoriya saati - 75 saat (45 saat mühazirə 30 saat seminar.)

Təhsilalma forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 7 kredit

II Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, dərəcəsi: dos.Məlikov Emin Nazir oğlu

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., H.Abdullayev küçəsi, 22, 2 saylı tədris korpusu

Məsləhət günləri və saati: III-V günlər saat 15⁰⁰-16⁰⁰

E-mail ünvanı: eminmelikov79@gmail.com

III Təvsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas ədəbiyyat

1. Muzeyşünaslıq Mars-Print. Bakı, 2002

2. Dünya muzeylərinin təkmilləşdirməsinin əsasları. Bakı, 2002

3. Məmmədov A.M Muzey və etnoqrafiya (Ali məktəb tələbələri üçün dərslik ,Bakı Elm nəşriyyatı 2008

4. Əsədova M.R. Muzeyin müasir interpretasiyası (dərslik), B., 2020

5. Abbasov N. Mədəniyyət siyasəti və mədəni dəyərlər B, 2009. 395 səh.

6. Bilalov B.Ə. Turizm fəaliyyətinin tənzimlənməsi B, 2006 280 səh.

IV Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən Dünya muzeyləri fənninin tədrisi vacibdir.

V Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI Fənnin təsviri və məqsədi: Bu fənnin tədrisi vasitəsi ilə bakalavrlar muzey və turizm anlayışlarının, muzeyin turizmin infrastruktur sahələrindən biri olduğunu, bu sahənin elmi-nəzəri aspektlərini öyrənəcəklər. Müasir dövrdə muzey turizmin vəziyyəti və inkişaf xüsusiyyətləri ilə yaxından tanış olacaqlar.

VII Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı normativ sənədlərdə müəyyən olunmuş həddən yuxarı (20 %-dən çox) olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII Qiymətləndirmə: Tələbələrə bəliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərinədən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilər.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;

- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var

-0 bal- suala cavab yoxdur

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam – intizam qaydalarını pozduqda onun haqqında əsasnəmədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməli.

X Təqvim mövzu planı: Mühazirə 45 saat , seminar 30 saat.

№	Mühazirə və seminar mövzuları	müh	sem.
1	Muzey işinin nəzəriyyəsi və ekskursiya fəaliyyətinin əsasları. Plan: 1.Muzey işinin nəzəriyyəsi 2.Ekskursiya fəaliyyətinin əsasları 3.Ekskursiya anlayışı, onun funksiyaları və əlamətləri. 4.Muzey qanunvericiliyi. Ədəbiyyat (1;3;4;6)	2	2
2	Muzeylərin fəaliyyətində ekskursiya növlərinin təsnifatı. Plan: 1.Ekskursiyaların təsnifatı 2.Ekskursiyanın mövzusu və strukturu 3.Muzey ekspozisiyalarına ekskursiyaların təşkili. Ədəbiyyat (1;4;6)	2	2
3	Muzeydə ekskursiya işinin təlimatı əsasları Plan: 1.Muzey anlayışı və muzey işi. 2.Muzeydə ekskursiya anlayışı 3.Ekskursiya işinin normativ əsasları. 4. Muzey fondlarının tərkibi. Ədəbiyyat (1;4;6)	2	2
4	Ekskursiyanın keçirilməsi texnologiyası Plan: 1.Ekskursiya aparılmasının əsas metodiki üsulları 2.Ekskursiyanın keçirilmə texnikası 3.Dünyada ilk ekskursiyaların təşkili. Ədəbiyyat (1;4;6)	2	2
5	Səyahət ekskursiyalar şəraitində tərbiyəvi fəaliyyətin təşkili Plan: 1.Səyahət ekskursiyaları 2.Ekskursiyaların tərbiyəvi fəaliyyəti 3.Ekskursiyaların təşkilində vətənpərvərlik tərbiyəsində rolu. Ədəbiyyat (1;4;6)	2	2
6	Azərbaycan tarix muzeyinə ekskursiyaların təşkili Plan: 1.Azərbaycan Tarixi muzeyin yaranması haqqında məlumat 2.Muzeydə sərgilənən eksponatlar haqqında məlumat 3.H.Z.Tağıyevin ev muzeyinə ekskursiyanın təşkili. 4.Azərbaycan tarix muzeyinin fondları. Ədəbiyyat (1;4;6)	4	2
7	Azərbaycanda ev muzeylərinə ekskursiyanın təşkili Plan: 1.Cəfər Cəbbarlinin ev muzeyinə ekskursiya	4	2

	2.Səməd Vurğunun ev muzeyinə ekskursiya 3.Ev muzeylərinin ekskursiya işində əhəmiyyəti Ədəbiyyat (1,3,4,6)		
8	Açıq səma altında fəaliyyət göstərən muzeylərə ekskursiyanın təşkili Plan: 1.Qobustan tarix memarlıq qoruyunda ekskursiyanın təşkili 2.Gemiyaya ərazisinə ekskursiyanın təşkili 3.Hərbi Qənimətlər Parkına ekskursiyanın təşkili Ədəbiyyat (1;4,5,6)	4	2
9	Muzeydə kənar tarix və mədəniyyət abidələrinə ekskursiyanın təşkili Plan: 1.Şirvanşahlar tarixi abidəsinə ekskursiya 2.Qız qalasına ekskursiyanın təşkili 3.Şəki xan sarayına ekskursiyanın təşkili Ədəbiyyat (1;3,4,6)	4	2
10	Turizmde ekskursiya xidmətinin təşkili Plan: 1.Əhalinin müxtəlif qruplarına göstərilən ekskursiya xidməti 2.Turist bazarında və marşrutlarında ekskursiyanın təşkili Ədəbiyyat (1;4,6)	4	2
11	Azərbaycan xalça muzeyində ekskursiyanın təşkili Plan: 1.XX əsrdə fəaliyyət göstərən Xalça muzeyinə ekskursiyanın təşkili 2.Müasir Xalça muzeyinə ekskursiyanın təşkili Ədəbiyyat (1;4,5,6;)	4	2
12	Regionlarda fəaliyyət göstərən muzeylərə ekskursiyanın təşkili Plan 1.Gəncə tarix diyarşünaslıq muzeyinə ekskursiyanın təşkili 2.Lənkəran Xan sarayı və Həzi Aslanovun ev muzeyinə ekskursiyanın təşkili 3.Naxçıvan ərazisində yerləşən muzeylərə ekskursiyanın təşkili Ədəbiyyat (1;3,4,6)	4	4
13	Azərbaycan İncəsənət Muzeyinə ekskursiyanın təşkili Plan 1.Azərbaycan İncəsənət Muzeyi ilə turistlərin tanışlığı 2. Azərbaycan İncəsənət Muzeyinin yaranması və fəaliyyəti ilə tanışlıq Ədəbiyyat (1;4,5,6)	4	2
14	Dünya muzeylərinə ekskursiyanın təşkili qaydaları Plan: 1.Luvr muzeyinə ekskursiyanın təşkili 2.Türkiyə muzeylərində ekskursiya işi təşkili 3.Rusiya Muzeylərinə ekskursiyanın təşkili Ədəbiyyat (1;4,6)	3	2

XI Fənn üzrə tələbələr: Muzey işinin nəzəriyyəsi və ekskursiya fəaliyyətinin əsasları, muzeydə ekskursiya işinin təlimatı əsasları, səyahət ekskursiyalar şəraitində tərbiyəvi fəaliyyətin təşkili, Azərbaycanda ev muzeylərinə ekskursiyanın təşkili, Azərbaycan xalça muzeyində ekskursiyanın təşkili haqqında tələbələrə ətraflı məlumatlandırmaq

XII Fənn üzrə təlim nəticələri

- Müxtəlif profilli muzeylərin ekskursiya fəaliyyətini , onların iş üslubu ilə yaxından tanış olmalarına şərait yaratmaqdır.
- Gənc muzeyşünaslarda yüksək təəssüratlar yaratmış, onların bu peşəyə marağını daha da artırmışdır.
- Müxtəlif profilli muzeylərdə ekskursiya işinin elmi-nəzəri fəaliyyətlərini izah etmək.
- Muzey fəaliyyətinin interaktivliyi hər-tərəfli öyrədilməsi

XIII Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV Kollektiv sualları:

I Kollektiv sualları :

1. Muzey işinin nəzəriyyəsi
2. Ekskursiya fəaliyyətinin əsasları
3. Ekskursiya anlayışı, onun funksiyaları və əlamətləri.

4. Muzey qanunvericiliyi.
5. Ekskursiyaların təsnifatı
6. Ekskursiyanın mövzusu və strukturu
7. Muzey ekspazisiyalarına ekskursiyaların təşkili
8. Muzey anlayışı və muzey işi.
9. Muzeydə ekskursiya anlayışı
10. Ekskursiya işinin normativ əsasları.
11. Muzey fondlarının tərkibi.
12. Ekskursiya aparılmasının əsas metodiki üsulları
13. Ekskursiyanın keçirilmə texnikası
14. Dünyada ilk ekskursiyaların təşkili.
15. Səyahət ekskursiyaları

II Kollektiv sualları :

1. Ekskursiyaların tərbiyəvi fəaliyyəti
2. Ekskursiyaların təşkilində vətənpərvərlik tərbiyəsində rolu.
3. Azərbaycan Tarixi muzeyin yaranması haqqında məlumat
4. Muzeydə sərgilənən eksponatlar haqqında məlumat
5. H.Z.Tağıyevin ev muzeyinə ekskursiyanın təşkili.
6. Azərbaycan tarix muzeyinin fondları.
7. Cəfər Cəbbarlinin ev muzeyinə ekskursiya
8. Səməd Vurğunun ev muzeyinə ekskursiya
9. Ev muzeylərinin ekskursiya işində əhəmiyyəti.
10. Qobustan tarix memarlıq qoruğunda ekskursiyanın təşkili
11. Gəmiqaya ərazisinə ekskursiyanın təşkili
12. Hərbi Qənimətlər Parkına ekskursiyanın təşkili
13. Şirvanşahlar tarixi abidəsinə ekskursiya
14. Qız qalasına ekskursiyanın təşkili
15. Şəki xan sarayına ekskursiyanın təşkili

XV Fənn üzrə imtahan sualları

1. Muzey işinin nəzəriyyəsi
2. Ekskursiya fəaliyyətinin əsasları
3. Ekskursiya anlayışı, onun funksiyaları və əlamətləri.
4. Muzey qanunvericiliyi.
5. Ekskursiyaların təsnifatı
6. Ekskursiyanın mövzusu və strukturu
7. Muzey ekspazisiyalarına ekskursiyaların təşkili
8. Muzey anlayışı və muzey işi.
9. Muzeydə ekskursiya anlayışı
10. Ekskursiya işinin normativ əsasları.
11. Muzey fondlarının tərkibi.
12. Ekskursiya aparılmasının əsas metodiki üsulları
13. Ekskursiyanın keçirilmə texnikası
14. Dünyada ilk ekskursiyaların təşkili.
15. Səyahət ekskursiyaları
16. Ekskursiyaların tərbiyəvi fəaliyyəti
17. Ekskursiyaların təşkilində vətənpərvərlik tərbiyəsində rolu.
18. Azərbaycan Tarixi muzeyin yaranması haqqında məlumat
19. Muzeydə sərgilənən eksponatlar haqqında məlumat
20. H.Z.Tağıyevin ev muzeyinə ekskursiyanın təşkili.
21. Azərbaycan tarix muzeyinin fondları.
22. Cəfər Cəbbarlinin ev muzeyinə ekskursiya
23. Səməd Vurğunun ev muzeyinə ekskursiya
24. Ev muzeylərinin ekskursiya işində əhəmiyyəti.
25. Qobustan tarix memarlıq qoruğunda ekskursiyanın təşkili
26. Gəmiqaya ərazisinə ekskursiyanın təşkili
27. Hərbi Qənimətlər Parkına ekskursiyanın təşkili

28. Şirvanşahlar tarixi abidəsinə ekskursiya
29. Qız qalasına ekskursiyanın təşkili
30. Şəki xan sarayına ekskursiyanın təşkili
31. Əhalinin müxtəlif qruplarına göstərilən ekskursiya xidməti
32. Turist bazarında və marşrutlarında ekskursiyanın təşkili
33. XX əsrdə fəaliyyət göstərən Xalça muzeyinə ekskursiyanın təşkili
34. Müasir Xalça muzeyinə ekskursiyanın təşkili
35. Gəncə tarix diyarşünaslıq muzeyinə ekskursiyanın təşkili
36. Lənkəran Xan sarayı və Həzi Aslanovun ev muzeyinə
37. Azərbaycan İncəsənət Muzeyi ilə turistlərin tanışlığı
38. Azərbaycan İncəsənət Muzeyinin yaranması və fəaliyyəti ilə tanışlıq
39. Luvr muzeyinə ekskursiyanın təşkili
40. Türkiyə muzeylərində ekskursiya işin təşkili

Muzey işinin təşkili və idarə olunması. (Muzey ekskursiyalarının təşkili) fəninin sillabusu 050310 "Muzey, arxiv işi, abidələrin qorunması" ixtisası üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib olunmuşdur. Sillabus "Tarix və onun tədrisi metodikası" kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq edilmişdir (12 sentyabr 2025-ci il, protokol № 1).

Kafedra müdiri: dos.K.F.Mahmudov

Fənn müəllimi : dos. E.N.Məlikov